

Табела 5.1 Спецификација предмета на студијском програму докторских студија

Назив предмета: ПРИМЕЊЕНА ЕКОКЛИМАТОЛОГИЈА У ГАЈЕЊУ ШУМА
Наставник или наставници: др Виолета Бабић
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 20 (двадесет)
Услов: Положен испит из предмета: Методологија научно-истраживачког рада, Технике научно-истраживачког рада у гајењу шума
Циљ предмета: Упознавање студената са методама мерења светлости, мониторинга стања ваздуха и климатских фактора који утичу на карактер климатских елемената шумских подручја и шумских екосистема у циљу дефинисања њиховог значаја за потребе гајења шума.
Исход предмета: Оспособљавање студената за примену метода мерења светлости, мониторинга стања ваздуха и климатских фактора који утичу на карактер климатских елемената шумских подручја и шумских екосистема, као и примену основних метода за проучавање микроклиматских карактеристика шумских састојина у циљу дефинисања фактора значајних за развој шумског дрвећа и примену мера гајења шума.
Садржај предмета: <p><i>Теоријска настава:</i> Промене климатских карактеристика у одређеном периоду. Процеси глобалног загревања и шума. Ваздушна загађивања, типови загађивача ваздуха (примарни и секундарни), дисперзија загађивача ваздуха, интеракција ваздушних загађивача и шумских екосистема. Мониторинг стања ваздуха и климатских елемената (соларног зрачења, температуре, релативне влажности ваздуха, падавина, правца и брзине ветра). Одређивање климатских прилика одређеног подручја: климатске класификације, одређивање основних климатских карактеристика шумских екосистема за потреба гајења шума, примена метода мерења режима светлости у шумским екосистемима (фотоелектрични методи, метод пресликавања небеског свода и др. Интензитет осветљености и трајање осветљења у току дана у шуми, расподеле у току дана и током вегетационог периода, директно или индиректно осветљење. Мезо и микроклиматски услови шумских станишта. Промене микроклиматских услова од орографских фактора, условљеност шумских појасева са микроклимом. Микроклиматске карактеристике одређених висинских зона. Промене микроклиме шумских састојина услед примене узгојних мера.</p> <p><i>Практична настава:</i> симулација извођења одговарајућих метода мерења светлости на примерима; индивидуални рад студената израдом елабората симулацијом мерења светлости на примерима; проучавање релевантне стручне литературе. Теренска настава на сталним огледним површинама и у рачунарској лабораторији Шумарског факултета, када студенти практично изводе симулације микроклиматских карактеристика повољних за успешан процес обнове састојина.</p>
Препоручена литература: Колић Б. (1988): Шумарска екоклиматологија са основама физике атмосфере. Научна књига. Београд; Бабић В., Ункашевић М. (2019): Шумарска екоклиматологија, Клима шумских и урбаних подручја Србије - практикум, Шумарски факултет, Београд; Babić V., Krstić M., Govedar Z., Todorčić J., Vuković N., Milošević Z. (2015): Temperature and other microclimate conditions in the oak forests on Fruška Gora (Serbia), Thermal Science, Vinča Institute of Nuclear Sciences, Belgrade, Vol. 19, Suppl. 2, pp. S415-S425; Babić V. (2010): Contribution to the study of light regime in sessile oak stands on Fruška Gora, Proceedings of the International Scientific Conference: Forest ecosystems and climate changes, (35-41), Institute of Forestry, Belgrade Serbia. Babić V., Krstić M. (2014): <i>Klimatske karakteristike pojasa kitnjakovih šuma na Fruškoj Gori</i> , Šumarstvo br. 3-4, Udruženje šumarskih inženjera i tehničara Srbije i Univerzitet u Beogradu Šumarski fakultet, Beograd (49-62). *** IPCC (2018): Intergovernmental Panel on Climate Change, Special Report on the Global warming of 1.5°C. , Electronic copies / www.ipcc.ch . *** IPCC , (2014) Climate Change 2014: Mitigation of Climate Change. Contribution of Working Group III to the Fifth Assessment. Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change, *** IPCC (2007) Climate Change: Contribution of Working Group III to the Fourth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change. Diaci, J., Thormann, J. J. & Kolar, U. (1999): Meritve sončnega sevanja v gozdu – II. Metode na osnovi projekcij hemisfere neba in krošenj. (Solar radiation measurements in forests – II. Methods based on the principle of hemispherical photography). Zbornik gozdarstva in lesarstva 60: 177–210. Kadović, R., Jović, D., Djorović, ... Krstić, M., et al. (1996): Proučavanje šumskih ekosistema: Uticaj aerzagadjenja na šumske ekosisteme i značaj šumskih ekosistema za očuvanje osnovnih prirodnih resursa u Srbiji i proučavanje i unapređivanje njihovih zaštitnih i regulatornih funkcija. Pregledni rad za projekat 1801. Rezultati naučnih istraživanja iz oblasti biotehničkih nauka u periodu 1991-1995, Ministarstvo za nauku i tehnologiju Republike Srbije, br. 18, Beograd. Štampa "Politop". Babić V., Galić Z., Rakonjac L.J., Stajić S. (2011): Microclimate conditions in the stands of sessile oak on acid brown and lessive acid brown soils in Fruska Gora, International Scientific Conference: First Serbian Forestry Congress – Future with forest, Proceedings, University of Belgrade, Faculty of Forestry, November 11-13th, Belgrade, Serbia. Бабић В. (2012): Климатске карактеристике за 2011. годину на територији Србије - Процена и праћење ефеката-утицаја ваздушних загађења на шумске екосистеме у Републици Србији, МИТШВ РС-Управа за шуме, Институт за

Шумарство, Београд. **Бабих В.** (2013-2019): Метеоролошка осматрања - Процена и праћење ефеката-утицаја ваздушних загађења на шумске екосистеме у Републици Србији, МПТШВ РС-Управа за шуме, Институт за Шумарство, Београд. **Babić V., Krstić M.** (2016): Istraživanje mikroklimarskih uslova u šumi hrasta kitnjaka na Fruškoj gori, Šumarstvo br. 1-2, Udruženje šumarskih inženjera i tehničara Srbije i Univerzitet u Beogradu Šumarski fakultet, Beograd (79-89).

Број часова активне наставе:	Теоријска настава: 6	Практична настава:
Методe извођења наставе: Теоријска настава путем видео-бим презентације. Практична настава у моделним састојинама и на трајним огледним површинама, стручна екскурзија. Студијски истраживачки рад - проучавање стучне литературе. Израда семинарског рада.		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
активност у току предавања 5 ; практична настава 10 ; семинари (елаборат) 20 ; усмени испит 65		